

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Krajeńskiej w od 1 stycznia do 21 listopada 2023 roku

Muzeum Ziemi Krajeńskiej działa w oparciu o statut uzgodniony z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nadrzędnym celem działalności jest „trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwienie korzystania ze zgromadzonych zbiorów.” Obszar zainteresowań działalności kierunkuje nazwa placówki, obejmuje on Ziemię Krajeńską, ze szczególnym uwzględnieniem Gminy Nakło nad Notecią.

Muzeum jest inicjatorem i realizatorem wielu działań kulturalnych, artystycznych, dokumentuje i chroni dziedzictwo materialne Nakła i Krajny, organizuje zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży.

I. WYSTAWY:

1. *Formy nieoczywiste. Malarstwo Weroniki Dyląg*, z cyklu *Artyści nakielscy*,
2. *August Emil Fieldorf* - z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych (plenerowa, opracowana przez IPN),
3. *Wodą połączeni. Wystawa z okazji 250. rocznicy rozpoczęcia budowy Kanału Bydgoskiego* – wystawa przygotowana przez pracowników muzeum,
4. *Zagłada Romów z powiatu wyrzyskiego* – wystawa plenerowa przygotowana przez pracowników muzeum,
5. *Zagłada Romów i Sinti* – wystawa plenerowa przygotowana przez IPN, udostępniona z okazji 80. rocznicy zagłady Romów z powiatu wyrzyskiego,
6. *Moja mała Ojczyzna. Krajna i okolice na plakatach K. K. Przygody*,
7. *Stulecie Klubu Sportowego Czarni Nakło* – wystawa przygotowana przez pracowników muzeum, prezentowana na uroczystościach stulecia oraz w muzeum,
8. *Historia targowisk w Nakle* – wystawa plenerowa przygotowana przez pracowników muzeum,
9. *Klemens Biniakowski multimedalista z Nakła* – wystawa plenerowa udostępniona przez Fundację Civitas, prezentowana na Stadionie Miejskim im. K. Biniakowskiego (z okazji otwarcia stadionu) oraz na Rynku,
10. *Krucze piękno. Szkło i ceramika ze zbiorów Muzeum Ziemi Krajeńskiej*,

Ekspozyty i wystawy wypożyczone do innych muzeów i instytucji:

- do Muzeum Okręgowego im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy wypożyczono muzealia na wystawę *Niech się święci... Bydgoszcz w PRL-u*,

- do Muzeum Ziemi Złotowskiej w Złotowie wypożyczono wystawy: *Święty Idzi w polu nie widzi. Zwyczaję zniwne i dożynkowe na Krajnie* oraz *Boże Narodzenie na Krajnie*.
- do Muzeum Ziemi Złotowskiej w Złotowie wypożyczono wannę kolebkową na wystawę *Publiczne pranie brudów – o higienie dawnej wsi*
- do Muzeum Ziemi Szubińskiej im. Z. Erdmanna w Szubinie obiekty na wystawę *Zabawki z tamtych lat*.
- do Muzeum Regionalnego w Trzebini wystawę *Niemiecki, nazistowski obóz Potulitz/Lebrechtsdorf 1.02.1941-21.01.1945*,
- do Szkoły Podstawowej im. Dzieci Potulic w Kamionce wystawę plenerową *Niemiecki, nazistowski obóz Potulitz/Lebrechtsdorf 1.02.1941-21.01.1945*

II. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I POPULARYZATORSKA:

- W 2023 r. muzeum otrzymało dotację z Narodowego Centrum Kultury w ramach programu dotacyjnego EtnoPolska. Dotacja wyniosła 10.000 zł i była przeznaczona na realizację projektu *Zabawy i zabawki naszych przodków*. Głównym założeniem było przybliżenie dzieciom i młodzieży zabaw i zabawek, którymi bawili się ich dziadkowie. Powstały 3 malowane place zabaw (przy szkołach w Paterku, Występie i SP w Nakle), zorganizowano 19 warsztatów z wykonywania zabawek (papierowych, drewnianych i z tkaniny) i jedno zajęcie animacyjne w szkołach w Nakle, Paterku, Występie, Potulicach, Ślesinie, Trzeciewnicy i Olszewce. Zajęcia były bezpłatne. Nagrano cztery filmy, w tym wywiad z twórcą zabawek ze Ślesina. Uczestniczyło w nich ok. 320 dzieci,
- Publikacja artykułów na stronie www.muzeum.naklo.pl, profilu Facebook m.in. z okazji Dnia Matki, Dnia Ojca, w 80. rocznicę wymordowania w KL Auschwitz więźniów obozu Lebrechtsdorf (Potulice),
- Warsztaty plastyczne organizowane były dla szkół, przedszkoli i instytucji. Oprócz nich, w wybrane niedziele, organizowano warsztaty rodzinne,
- Na zajęcia przyjeżdżają grupy z innych miejscowości, m.in. z Sępólna Krajeńskiego, Suchoręczka, Witosławia,
- Muzeum oferuje także możliwość przeprowadzenia zajęć wyjazdowych (zarówno lekcji muzealnych jak i warsztatów plastycznych). Takie zajęcia odbyły się w szkołach gminy Nakło oraz poza gminą, m.in. w Dębowie, Sadkach, Panigrodzu,
- Wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Sedes*,
- W lutym, w czasie wakacji zimowych, zorganizowano kolejną edycję Ferii w muzeum, tegoroczny tytuł to *Wyprawa do gorącej Hiszpanii*
- W czasie ferii dla zorganizowanych grup udostępniono bezpłatnie wystawę *Formy nieoczywiste*, prowadząc na niej warsztaty plastyczne *Zabawy kolorem. Spotkanie z malarstwem Weroniki Dyląg*.
- Warsztaty plastyczne *Walentynki*,
- Spotkanie autorskie z Krystyną Lewicką-Ritter i promocja jej książki *Z Oskarem Kolbergiem w kujawsko-pomorskiem pod rękę*,
- Wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Stół*,

- Z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych zorganizowano bezpłatne oprowadzanie po wystawie plenerowej *August Emil Fieldorf*. Skorzystały z niego 2 klasy Szkoły Podstawowej nr 2 i jedna klasa Zespołu Szkół Żeglugi Śródlądowej,
- Wykład Anny Sergott *Dzień kobiet w PRL*,
- Warsztaty ceramiczne *Wielkanocne inspiracje* (2 spotkania),
- Nagranie audycji *Kredens Seniora* (dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku),
- Wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Książka*,
- Zorganizowano warsztaty ceramiczne dla Towarzystwa Przyjaciół Nakła (dwa spotkania),
- Zorganizowano warsztaty plastyczne *Palmy wielkanocne* dla Stowarzyszenia Rodzin Zastępczych Dziecięca Przyszań,
- Zorganizowano *Warsztaty wielkanocne* (dwa spotkania),
- W Szkole Podstawowej w Witosławiu przeprowadzono lekcję muzealną *Wielkanoc na wsi – tradycja uświęcona*,
- 18 kwietnia dyrektor Tomasz Pasięka wygłosił wykład na UTW w Nakle na temat obozu Potulitz/Lebrechtsdorf,
- 21 kwietnia odbyła się XXV edycja Powiatowego Konkursu Wiedzy Historycznej *Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 na Krajnie i Pałukach na tle wydarzeń międzynarodowych*. Konkurs odbył się we współpracy ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Hufiec Nakło,
- 22 kwietnia zorganizowano zwiedzanie Potulic – w ramach akcji Poznaj swój region z przewodnikiem, przeprowadzono 2 spacery po wsi,
- 22 kwietnia pracownicy muzeum oprowadzali po izbie pamięci i karczerze w pałacu Potulickich – w trakcie uroczystości upamiętniających ofiary obozu Potulitz/Lebrechtsdorf,
- Wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Lustra*,
- 3 maja zorganizowano warsztaty malowania na szkle *Super Mama*, bezpłatnie udostępniano wystawy,
- 7 maja zorganizowano warsztaty ceramiczne *Dzień matki*,
- 11 maja przeprowadziliśmy warsztaty plastyczne w Szkole Podstawowej w Dębowie (dla dwóch grup),
- 12 maja w TVP Polonia wyemitowano program z cyklu *Zakochaj się w Polsce*, który powstał przy współpracy z muzeum,
- 28 maja odbył się XIII Jarmark św. Wawrzyńca. Na imprezie zaprezentowało się ponad 60 wystawców oferujących różne towary. Dodatkowymi atrakcjami były stoiska przygotowane przez nakielskich pszczelarzy, Sarmackie Dziedzictwo oraz pokazy ginących zawodów. Pamiątki i wydawnictwa oferowało także muzeum, które dodatkowo prowadziło zajęcia animacyjne dla dzieci,
- 31 maja wykład na temat niemieckiego, nazistowskiego obozu Potulitz/Lebrechtsdorf w Szkole Podstawowej w Kamionce,
- 3 czerwca muzeum współorganizowało imprezę *Dzień dziecka jak za dawnych lat*. Wydarzenie współtworzyły: Nakielski Ośrodek Kultury, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, Nakielski Sport, Prywatne Muzeum Historii Garaż PRLu,
- 13 czerwca dla Zespołu Szkół im. Wł. Łokietka w Lubaszczu przygotowano i przeprowadzono lekcję muzealną o wielkanocnych kulinariach. Lekcja odbyła się na łowisku w Ślesinie, uczniowie mieli okazję posmakować smażonego karpia nakielskiego,

- 15 czerwca Mariusz Gratkowski uczestniczył w konferencji historyczno-edukacyjnej *Dziecko w obliczu wojny*, zorganizowanej w Muzeum Stutthof w Sztutowie,
- 17 czerwca zorganizowano Noc muzeów, w trakcie której odbyły się warsztaty, wykład i kiermasz książek. Wydarzenie zostało włączone w Europejskie Dni Archeologii,
- Na przełomie czerwca i lipca Krzysztof K. Przygoda uczestniczył w kursie poszerzającym jego wiedzę z zakresu prowadzenia warsztatów ceramicznych,
- Od końca lipca w Parku 700-lecia organizowane były bezpłatne *Zabawowe środy* – zajęcia animacyjne dla najmłodszych, odbyło się 5 zajęć,
- W przedostatnim tygodniu sierpnia odbyły się warsztaty z cyklu Wakacje w muzeum pt. *Wakacje z Panem Kopernikiem*,
- Wrzesień i październik poświęcone były głównie na realizację projektu *Zabawy i zabawki naszych przodków*,
- 20 września wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Perfumy*,
- 11 i 26 października warsztaty ceramiczne dla Domu Pomocy Społecznej,
- W trakcie uroczystości upamiętniających ofiary Zbrodni Pomorskiej w Paterku dyrektor Tomasz Pasieka wygłosił krótką prelekcję, muzeum było także współorganizatorem konkursu plastycznego na kartkę pocztową, fotograficznego i na prezentację multimedialną na temat zbrodni,
- 25 października wykład Anny Sergott z cyklu „Niezwykła historia zwykłych rzeczy”: *Lampy*,
- Z okazji Narodowego Święta Niepodległości w Potulicach przeprowadzono pogadankę dla uczestników XIII Nakielskiego Rowerowego Rajdu Niepodległości. Na cmentarzu dyrektor Tomasz Pasieka opowiedział o ofiarach obozu Potulitz/Lebrechtsdorf, w pałacu Potulickich oprowadził po karczerze, przybliżył historię obozu i rodu Potulickich,
- 11 listopada odbyły się warsztaty plastyczne *Szabla Pana Marszałka* oraz wykład Anny Sergott *Kulinaria okresu odzyskania niepodległości*,
- 16 listopada z lekcją muzealną i warsztatami plastycznymi gościliśmy w Szkole Podstawowej w Sadkach,
- 18 listopada dyrektor wygłosił prelekcję w trakcie uroczystości patriotycznych zorganizowanych w Sucharach,
- 21 listopada z lekcją muzealną i warsztatami plastycznymi gościliśmy w Szkole Podstawowej w Panigrodzu,
- Przy muzeum działa Koło ceramików, które prowadzi Krzysztof Kamil Przygoda – pracownik muzeum. Koło liczy kilkunastu członków, w 2023 r. odbyło się 15 spotkań.
- Muzeum jest czynne we wszystkie niedziele oraz święta państwowe, w niedziele, zgodnie z ustawą o muzeach, obowiązuje wstęp bezpłatny na wystawę stałą,
- Regularnie odbywają się oprowadzania i spacer po mieście – szlakiem zabytków, szlakiem miasta trzech kultur,
- w październiku muzeum uczestniczyło w akcji *Metropolia za pół ceny*, w trakcie której obniżono o połowę ceny wybranych towarów i usług,
- w listopadzie prowadzone są lekcje muzealne *Biało-czerwone* urodziny, przeznaczone są dla przedszkolaków i uczniów klas 1-3 szkół podstawowych,
- w muzeum znajduje się sklepik z pamiątkami, w którym można kupić wydawnictwa o historii Nakła i okolic, magnesy na lodówkę, a także prace

- nakielskiego artysty (i jednocześnie pracownika muzeum) Krzysztofa K. Przygody – są to wyroby ceramiczne oraz plakaty promujące Gminę Nakło,
- Pracownicy muzeum uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez Oddział Kujawsko-Pomorski Stowarzyszenia Muzealników Polskich,
- Pracownicy nagrywają cykliczne audycje dla Radia Nakło: Anna Sergott cykl *Spotkania z Historią – historia nakielskich ulic*, Mariusz Gratkowski *Magazyn historyczny Krajny*. Oprócz nich na bieżąco nagrywane są audycje, m.in. do magazynu *Dziesięć minut* o świętach narodowych, religijnych, zwyczajach itp.
- Muzeum zaangażowane jest w ustawienie tablic memoratywnych upamiętniających: w Ślesinie – kpt. Wiktora Roszę (udało się pozyskać przychylność Instytutu Pamięci Narodowej, który sfinansuje wykonanie i montaż tablicy) – planowane odsłonięcie 8 stycznia 2024 r. W Nakle nad Notecią – upamiętniającą Strażników Granicznych Inspektoratu nr 8 „Nakło” – środki na nią pozyskuje komitet honorowy – planowane odsłonięcie 27 grudnia 2023 r.

W ramach podstawowej działalności w stałej ofercie było 18 tematów lekcji muzealnych. Przeprowadzono zajęcia dla 544 osób.

Z warsztatów plastycznych skorzystało odpłatnie 466 osób i ok. 320 bezpłatnie w ramach projektu dofinansowanego z programu EtnoPolska.

Muzeum zwiedziło ok. 1000 osób, z czego ok. 500 bezpłatnie (w trakcie Nocy muzeów, wernisaży i bezpłatnych wstępów w niedziele). Odnotowujemy, że w okresie wakacji letnich nastąpił wzrost liczby turystów, którzy zatrzymywali się w Nakle przy okazji przejazdów na wypoczynek (muzeum zwiedzali mieszkańcy m.in. Dolnego i Górnego Śląska, woj. zachodniopomorskiego, warmińsko-mazurskiego), rozwija się także lokalna turystyka – nakielskie muzeum coraz częściej odwiedzają mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego. Odwiedzili nas także turyści zagraniczni - mieszkańcy Arabii Saudyjskiej, Australii, Wysp Brytyjskich, Francji, Szwajcarii, Niemiec i Rosji.

III. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA:

- Poszukiwania historyczne w terenie w celu pozyskiwania nowych eksponatów,
- Ewidencjonowanie pozyskiwanych eksponatów i opracowywanie kart inwentarzowych,
- Pozyskiwanie od mieszkańców w celu digitalizacji materiałów archiwalnych dotyczących ich rodzin oraz miasta (fotografie, dokumenty),
- Nagrywanie wspomnień mieszkańców,
- Wykonywanie dokumentacji fotograficznej,
- Udostępnianie wydawnictw, opracowań naukowych i zbiorów muzealnych studentom, uczniom i mieszkańcom zainteresowanym historią Krajny,
- Publikacja artykułów dotyczących historii i architektury w dwutygodniku *Nasza Krajna*,
- Nagrania audycji dla Radia Nakło z okazji świąt państwowych, religijnych oraz innych wydarzeń,
- Nagrania audycji dla TVP Bydgoszcz: dla *Magazynu Nakielskiego*,
- Publikacja artykułu M. Gratkowskiego *80. rocznica zagłady Romów z Nakła nad Notecią* w czasopiśmie *Romano Atmo*,
- Anna Sergott wygłosiła referat na V Konferencji Naukowej Muzealniczek i Muzealników Województwa Kujawsko-Pomorskiego, która odbyła się w Chełmnie 17.11.2023,

- Prowadzone są kwerendy w archiwach i instytucjach dotyczące okresu II wojny światowej.

IV. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

W ramach działalności popularyzatorskiej współpracujemy m.in. z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną w Nakle, Nakielskim Ośrodkiem Kultury, Zespołem Obsługi Oświaty i Rekreacji, Nakielskim Sportem Sp. z o.o.

V. POZYSKANE EKSPONATY:

W okresie 1 stycznia – 21 listopada 2023 roku do inwentarza wprowadzono 314 muzealiów o łącznej wartości 5.169,00 zł. Ze względu na sposób pozyskania:

- zakupy: 15 obiektów za kwotę 1.070,00 (w 2022 r. były to 52 obiekty za 3.699,00 zł),
- dary: 299 obiektów o wartości 4.099,00 zł (w 2022 r. było to 301 obiektów za 3.975,00 zł)

Z ciekawszych eksponatów należy wymienić: wagę dziesiętną wyprodukowaną w zakładzie Karla Hempla w Nakle, etykiety z Browaru Krajan, ulotki z Zakładów Mięsnych w Nakle, duży zbiór listów Czesława Wachowicza i rodziny z Oflagu VII Murnau, widokówki przedwojennego Nakła, zdjęcia z okresu okupacji, widokówkę z Olszewki, maszynę do szycia Singer z instrukcją, książki z nakielskiego Gimnazjum, deskę z obozu w Potulicach.

PODPIS ZAUFANY

TOMASZ WALDEMAR

PASIEKA

22.11.2023 14:13:01 [GMT+1]

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

Dyrektor
Muzeum Ziemi Krajeńskiej